

พฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมีของพนักงาน ในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ จังหวัดชลบุรี Chemical Safety Behavior at Work among Workers in Auto Parts Industry in Chonburi Province

ทรัพย์สตรี แสนทวีสุข, วิไล วงศ์สืบชาติ

วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Supsatree Santaweek, Wilai Wongserbchart

College of Population Studies, Chulalongkorn University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมี และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมีของพนักงานในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ จังหวัดชลบุรี โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวอย่างจำนวน 504 ราย ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้กรอกแบบสอบถามด้วยตนเอง

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมีค่อนข้างเหมาะสม ผลจากการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุขั้นตอนพบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีทั้งสิ้น 7 ตัวแปร ซึ่งร่วมกันอธิบายการแปรผันของพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมีได้ร้อยละ 20.7 โดยตัวแปรที่มีอิทธิพลทางบวกต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมีมี 5 ตัวแปร คือ ความคาดหวังประโยชน์จากการปฏิบัติงานกับสารเคมีอย่างปลอดภัย ความรู้ด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมี การรับรู้ความเสี่ยงจากการปฏิบัติงานกับสารเคมี การรับสารด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมีจากสื่อเฉพาะกิจ และการรับรู้ความรุนแรงของอันตรายจากการปฏิบัติงานกับสารเคมี ในขณะที่ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางลบต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมี คือ ความคาดหวังอุปสรรคของการปฏิบัติงานกับสารเคมีอย่างปลอดภัยและการศึกษา

ข้อค้นพบนี้แสดงว่า สามารถประยุกต์ใช้แบบจำลองความเชื่อด้านสุขภาพของ Rosenstock ในการอธิบายพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมี และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานด้านความปลอดภัยสามารถนำข้อค้นพบจากการศึกษานี้เป็นแนวทางในการรณรงค์ด้านความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ : พฤติกรรมความปลอดภัย ความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน การปฏิบัติงานกับสารเคมี

Abstract

The objectives of this study are to investigate chemical safety behavior at work and factors affecting safety behavior of workers in auto parts industry in Chonburi province. Data have been collected from 504 workers by self administered questionnaire.

Chemical safety behavior at work of workers is fairly appropriate. The result from stepwise regression analysis reveals that 7 variables affect chemical safety behavior at work at the 0.05 significance level and explain 20.7 percent of the variation of chemical safety behavior. Variables that positively influence chemical safety behavior at work include provision of benefit from chemical safety at work, knowledge of chemical safety at work, perception on risk of chemical danger at work, exposure to specialized media about chemical safety at work, and perceived seriousness of chemical danger at work. Two variables which show negative influence are expectation of obstacles to chemical safety at work and education.

The findings show that the health belief model developed by Rosenstock can be applied to explain chemical safety behavior at work. Safety providers may utilize the findings of this study to continually campaign for safety at work.

Keywords : Safety behavior, Safety at work, Chemical safety

บทนำ

การส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพแรงงาน โดยเฉพาะแรงงานในภาคอุตสาหกรรมที่เป็นกำลังในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ นับเป็นสวัสดิการด้านหนึ่งที่รัฐควรส่งเสริมเป็นลำดับแรก ๆ ซึ่งการพัฒนาคุณภาพแรงงานที่สำคัญยิ่งประการหนึ่ง คือ การส่งเสริมงานด้านความปลอดภัย เพราะในทุก ๆ ปีได้เกิดการบาดเจ็บ การสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินจากการปฏิบัติงานเกิดขึ้นทั่วโลก ดังรายงานขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization; ILO) ที่พบว่า ทุก ๆ ปีมีผู้บาดเจ็บจากการปฏิบัติงานกว่า 270 ล้านคนทั่วโลก ในจำนวนนี้ส่งผลให้เกิดโรคจากการปฏิบัติงานถึง 160 ล้านคน และเสียชีวิตคิดเป็นร้อยละ 3.9 โดยผู้ที่บาดเจ็บจากการปฏิบัติงานส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 15-24 ปี ซึ่งเป็นวัยแรงงานที่ส่งผลต่อการพัฒนาของแต่ละประเทศ (25)

สำหรับประเทศไทย การพัฒนาเศรษฐกิจทำให้เกิดโรงงานอุตสาหกรรมขึ้นเป็นจำนวนมาก และการประสบอันตรายยังมีแนวโน้มเกิดขึ้นเรื่อย ๆ ดังจะเห็นได้จากปี พ.ศ. 2540 มีจำนวนผู้ประสบอันตรายจากการปฏิบัติงานทั่วประเทศ 230,376 ราย และลดลงเป็น

204,257 ราย ในปี พ.ศ. 2549 (5) แม้ว่าตัวเลขดังกล่าวจะลดลง แต่ก็ยังคงเป็นสถิติที่สูง ซึ่งถ้ารวมความสูญเสียของรัฐวิสาหกิจ ส่วนราชการและภาคเกษตรกรรม น่าจะเป็นความสูญเสียที่มากยิ่งขึ้น

อันตรายจากสารเคมีเป็นสาเหตุหนึ่งที่ก่อให้เกิดความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและผู้ประกอบการ ตลอดจนผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการปฏิบัติงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุจากสารเคมี เนื่องจากต้องอาศัยสารเคมีในกระบวนการผลิต ทั้งนี้อุตสาหกรรมประเภทหนึ่งที่ใช้สารเคมีเป็นปัจจัยสำคัญในการผลิต คือ อุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ซึ่งล้วนแต่มีส่วนทำให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อมในการปฏิบัติงาน อันนำไปสู่การประสบอันตรายรวมถึงโรคจากการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ในปี พ.ศ. 2543 พบว่ามีผู้ประสบอันตรายจากอุตสาหกรรมประเภทผลิตชิ้นส่วนและประกอบยานพาหนะ 6,666 ราย (4) และเพิ่มเป็น 15,198 ราย ในปี พ.ศ. 2549 (5) จะเห็นว่าในระยะเวลาเพียงไม่นาน จำนวนผู้ประสบอันตรายเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งหากมีระบบความปลอดภัยที่ดีขึ้นก็น่าจะทำให้จำนวนผู้ประสบอันตรายลดลง

จากความสำคัญของปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมีของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ จังหวัดชลบุรี เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีการส่งเสริมด้านอุตสาหกรรมระดับประเทศ ทำให้มีแรงงานหลั่งไหลเข้ามาทำงานเป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตามการศึกษาในครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะพนักงานระดับปฏิบัติการ เนื่องจากพนักงานระดับนี้มีความเสี่ยงต่อการประสบอันตรายจากการปฏิบัติงานสูงกว่าพนักงานระดับอื่น จึงเป็นกลุ่มแรงงานที่น่าสนใจศึกษาเรื่องพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมีว่าเป็นอย่างไร รวมทั้งศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมดังกล่าวเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นข้อมูลในการบริหารงานด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในสถานประกอบการ และเป็นแนวทางขยายผลไปสู่หน่วยงานอื่น ๆ เพื่อสร้างคุณภาพชีวิตในการทำงานให้แก่

แรงงานที่ปฏิบัติงานในด้านนี้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมีและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมีของพนักงานในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ จังหวัดชลบุรี

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ประยุกต์แนวคิดแบบจำลองความเชื่อด้านสุขภาพของ Rosenstock (26) มาเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย โดยให้ปัจจัยเชิงสาเหตุอยู่ในระนาบเดียวกันที่ต่างก็มีอิทธิพลโดยตรงต่อการปฏิบัติงานกับสารเคมี ดังปรากฏในรูปที่ 1

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัยพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมีของพนักงานในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ จังหวัดชลบุรี

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจภาคตัดขวาง มีรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มที่สนใจศึกษา คือ พนักงานระดับปฏิบัติการในโรงงานอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ จังหวัดชลบุรี และเลือกตัวอย่าง โดยแบ่งโรงงานออกเป็น 3 ประเภท ตามจำนวนเงินลงทุนของสถานประกอบการโดยใช้เกณฑ์ของกรมโรงงานอุตสาหกรรม (1) ได้แก่ โรงงานขนาดเล็ก (เงินลงทุน

น้อยกว่า 50 ล้านบาท) โรงงานขนาดกลาง (เงินลงทุนตั้งแต่ 50-200 ล้านบาท) และโรงงานขนาดใหญ่ (เงินลงทุนมากกว่า 200 ล้านบาท) จากนั้นเลือกโรงงานมาประเภทละ 1 โรงงานด้วยวิธีสุ่มแบบง่าย แล้วศึกษาพนักงานระดับปฏิบัติการทั้งหมดของโรงงานที่เลือกเป็นตัวอย่าง และได้กลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลอย่างสมบูรณ์รวมทั้งสิ้น 504 ราย (ตารางที่ 1) ซึ่งสูงกว่าขนาดตัวอย่างที่คำนวณได้จากสูตรของ Taro Yamane (27)

ตารางที่ 1 จำนวนพนักงานระดับปฏิบัติการ และจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน จำแนกตามขนาดของโรงงาน

ขนาดของโรงงาน	พนักงานระดับปฏิบัติการ	กลุ่มตัวอย่าง
ขนาดเล็ก	28	23
ขนาดกลาง	196	164
ขนาดใหญ่	324	317
รวม	548	504

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากแนวคิดเชิงทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลกระบวนการผลิตของโรงงานตัวอย่าง โดยผ่านการตรวจสอบและแก้ไขจากคณะกรรมการวิทยานิพนธ์ และได้ทดลองใช้กับพนักงานในโรงงานผลิตชิ้นส่วนยานยนต์แห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี ซึ่งพบว่าพนักงานกลุ่มดังกล่าวมีความเข้าใจเนื้อหาของแบบสอบถามอย่างถูกต้อง นอกจากนั้นยังได้ทดสอบความยากง่ายและอำนาจจำแนกของข้อคำถามความรู้ด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมี และตัดข้อคำถามที่ไม่ผ่านเกณฑ์ออกจากแบบสอบถาม อีกทั้งทดสอบความเชื่อมั่นของข้อคำถามเกี่ยวกับการรับรู้ความเสี่ยงจากการปฏิบัติงานกับสารเคมี การรับรู้ความรุนแรงของอันตรายจากการปฏิบัติงานกับสารเคมี ความคาดหวังประโยชน์จากการปฏิบัติงานกับสารเคมีอย่างปลอดภัย

และความคาดหวังอุปสรรคของการปฏิบัติงานกับสารเคมีอย่างปลอดภัย ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.704 0.832 0.713 และ 0.923 ตามลำดับ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ให้ผู้ตอบแบบสอบถามกรอกข้อมูลด้วยตนเอง (ใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามประมาณ 45 นาที)

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ อัตราร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด ในการวิเคราะห์พฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมี และใช้การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมี ทั้งนี้ส่วนของการวิเคราะห์ที่ใช้สถิติเชิงพรรณนา ผู้วิจัยพิจารณาพฤติกรรมดังกล่าวจากจำนวน และความถี่ของ

การปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับข้อกำหนดด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน การใช้สารเคมี และการเก็บสารเคมี การป้องกันอันตรายจากสารเคมี และสุขนิสัยส่วนบุคคลในการปฏิบัติงาน โดยมีข้อคำถามจำนวน 20 ข้อ แบ่งเป็นข้อคำถามที่ควรปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติอย่างละ 10 ข้อ โดยกำหนดกลุ่มรายการของคำตอบและเกณฑ์การให้คะแนนไว้ 4 ระดับคือ 0 ถึง 4 คะแนนเมื่อผู้ตอบตอบคำถามในสิ่งที่ควรปฏิบัติ ไม่ปฏิบัติเลย ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ปฏิบัติบ่อยครั้ง ปฏิบัติทุกครั้งและค่าคะแนนจะสลับกันกับกลุ่มแรกเมื่อตอบคำถามที่ไม่ควรปฏิบัติ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 28 ปี มีสถานภาพกำลังสมรส และมีการศึกษาเฉลี่ย 11.5 ปี หรือประมาณระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งนี้มีรายได้เฉลี่ย 9,808.6 บาท และมีอายุงานเฉลี่ย 3.8 ปี โดยในช่วงปี พ.ศ. 2550 นี้ (มกราคม-สิงหาคม) กลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมดไม่เคยประสบอุบัติเหตุจากการปฏิบัติงานกับ

สารเคมี ส่วนใหญ่มีความรู้ด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมีอยู่ในระดับค่อนข้างดี และมีการรับรู้ความเสี่ยงและความรุนแรงของอันตรายจากการปฏิบัติงานกับสารเคมีค่อนข้างมาก ตลอดจนมีความคาดหวังประโยชน์จากการปฏิบัติงานกับสารเคมีอย่างปลอดภัยค่อนข้างมาก แต่มีความคาดหวังอุปสรรคของการปฏิบัติงานกับสารเคมีอย่างปลอดภัยค่อนข้างน้อย นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เปิดรับสารด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมีจากสื่อบุคคลค่อนข้างมาก ในขณะที่เปิดรับสารจากสื่อเฉพาะกิจในระดับปานกลาง

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมี

ผลการศึกษาดังปรากฏในตารางที่ 2 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีคะแนนพฤติกรรมความปลอดภัยโดยเฉลี่ย 46.9 คะแนน มีคะแนนต่ำสุด 26 คะแนน และมีคะแนนสูงสุด 60 คะแนน โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนพฤติกรรมความปลอดภัย 40-49 คะแนน และ 50-60 คะแนน มีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 41.9 และร้อยละ 40.9 ตามลำดับ ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 17.3 เป็นผู้ที่มีคะแนนพฤติกรรมความปลอดภัย 26-39 คะแนน

ตารางที่ 2 อัตราร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุดของพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมี

ตัวแปรตาม		ร้อยละ
พฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมี		
26-39	คะแนน	17.3
40-49	คะแนน	41.9
50-60	คะแนน	40.9
ค่าเฉลี่ย = 46.9		ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 7.4
ค่าต่ำสุด = 26.0		ค่าสูงสุด = 60.0

กล่าวโดยสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมีค่อนข้างเหมาะสม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติทางบวกต่อความปลอดภัย จึงส่งผลให้เกิดพฤติกรรมการปฏิบัติที่ค่อนข้างเหมาะสม และเมื่อพิจารณาข้อคำถามเกี่ยวกับความถี่ในการปฏิบัติเป็นรายข้อ ดังปรากฏในตารางที่ 3 พบว่าในเรื่องข้อกำหนดด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน(ข้อคำถามที่ 1-6, 8-11 และ 14) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการปฏิบัติทุกครั้งในเรื่องต่อไปนี้คือ เมื่อปฏิบัติงานอยู่ใกล้สารเคมีอันตราย จะระวังตัวมากยิ่งขึ้น (ร้อยละ 70.0) สํารวจ

บริเวณปฏิบัติงาน หลังจากเสร็จสิ้นการปฏิบัติงานแล้ว (ร้อยละ 64.3) และเมื่อมีคราบสารเคมีบนพื้น จะทำความสะอาดทันที (ร้อยละ 52.6) ส่วนในด้านการใช้สารเคมีและการเก็บสารเคมี (ข้อคำถามที่ 7 และ 12-13) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จัดเก็บสารเคมีที่ใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเป็นระเบียบทุกครั้ง (ร้อยละ 68.5) และอ่านฉลากสารเคมีก่อนใช้งานทุกครั้ง (ร้อยละ 64.3) สำหรับในด้านสุขนิสัยส่วนบุคคล (ข้อคำถามที่ 15 และ 18-20) พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 64.1) จะทำความสะอาดร่างกายทันทีภายหลังจากเสร็จสิ้นการใช้สารเคมีทุกครั้ง

ตารางที่ 3 อัตราร้อยละของความถี่ในการปฏิบัติด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมี

รายการ	ความถี่ในการปฏิบัติ			
	ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	ไม่เคยเลย
1. ท่านปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด	43.1	38.7	18.1	0.2
* 2. ท่านหลีกเลี่ยงที่จะปฏิบัติตามกฎความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมี	8.3	9.3	37.5	44.8
3. ท่านได้แนะนำสิ่งที่ต้องระวังในการปฏิบัติงานกับสารเคมีแก่พนักงานใหม่	29.8	28.4	35.5	6.3
4. ท่านสนใจเข้าร่วมอบรมเกี่ยวกับการใช้สารเคมี	49.0	23.8	23.0	4.2
* 5. ท่านไม่เข้าร่วมกิจกรรมณรงค์ด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน	7.7	8.9	24.0	59.3
6. เมื่อมีข้อสงสัยในการใช้สารเคมี ท่านซักถามหัวหน้างาน	39.3	27.6	30.6	2.6
7. ท่านอ่านฉลากสารเคมีก่อนใช้งาน	64.3	24.4	9.5	1.8
8. เมื่อทำงานอยู่ใกล้สารเคมีอันตราย ท่านระวังตัวมากยิ่งขึ้น	70.0	23.4	5.8	0.8
* 9. ท่านไม่ใส่ใจเมื่อได้กลิ่นสารเคมีที่ผิดปกติ	8.3	6.3	28.6	56.7
* 10. ท่านไม่ใส่ใจเมื่อมีสารเคมีเล็กน้อยกระเด็นเข้าตา	6.7	4.2	13.7	75.4
11. เมื่อมีคราบสารเคมีบนพื้น ท่านทำความสะอาดทันที	52.6	25.8	18.3	3.4
* 12. หลังจากใช้สารเคมีแล้ว ท่านไม่เก็บไว้ ณ ตำแหน่งเดิม	20.4	6.7	13.5	59.3
13. ท่านจัดเก็บสารเคมีที่ใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเป็นระเบียบ	68.5	19.6	7.3	4.6
14. ท่านสำรวจบริเวณปฏิบัติงาน หลังจากเสร็จสิ้นการปฏิบัติงานแล้ว	64.3	25.2	8.7	1.8
15. เมื่อเสร็จสิ้นการใช้สารเคมี ท่านทำความสะอาดร่างกายทันที	64.1	18.1	14.5	3.4
* 16. ท่านมักจะไม่ใช่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่โรงงานจัดให้	21.4	12.3	34.7	31.5
* 17. ท่านมักนำถุงมือประเภทอื่นมาใช้แทนถุงมือกันสารเคมี	3.0	4.2	25.2	67.7
* 18. ท่านดื่มเครื่องดื่มขณะปฏิบัติงาน	1.4	6.2	27.4	65.1
* 19. ท่านรับประทานอาหารขณะปฏิบัติงาน	0.8	2.4	21.0	75.8
* 20. ท่านไม่ล้างมือก่อนรับประทานอาหาร	5.4	3.2	23.8	67.7

หมายเหตุ: * คือ ข้อคำถามทางลบ

อย่างไรก็ตาม ยังคงมีพฤติกรรมบางอย่างที่ควรปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ดังจะเห็นได้จากการที่กลุ่มตัวอย่างบางส่วนมีการปฏิบัติไม่ถูกต้อง เช่น ในด้านการใช้สารเคมีและการเก็บสารเคมี พบว่าร้อยละ 20.4 ของกลุ่มตัวอย่างหลังจากใช้สารเคมีแล้ว ไม่เก็บไว้ ณ ตำแหน่งเดิม หรือในด้านการป้องกันอันตรายจากสารเคมี (ข้อคำถามที่ 16-17) พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 21.4 ไม่ใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่โรงงานจัดให้ นอกจากนี้ยังมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมอีกหลาย ๆ อย่างที่มีการปฏิบัติในบางครั้งในสัดส่วนค่อนข้างสูง เช่น การหลีกเลี่ยงที่จะปฏิบัติตามกฎความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมี (ร้อยละ 37.5) การดื่มเครื่องดื่มขณะปฏิบัติงาน (ร้อยละ 27.4) การนำถุงมือประเภทอื่นมาใช้แทนถุงมือกันสารเคมี (ร้อยละ 25.2) การไม่ล้างมือก่อนรับประทานอาหาร (ร้อยละ 23.8) และการรับประทานอาหารขณะปฏิบัติงาน (ร้อยละ 21.0) ซึ่งพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมเหล่านี้ ควรมีการแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้นเพราะอาจเป็นสาเหตุของอันตรายรูปแบบต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความสูญเสียทั้งต่อชีวิตและทรัพย์สินได้

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมี

จากการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุขั้นตอน (ตารางที่ 4) พบว่าตัวแปรอิสระที่สามารถอธิบายการแปรผันของพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมีได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มี

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุขั้นตอนของกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปรอิสระ	β	t	R ²	R ² change
1. ความคาดหวังอุปสรรคของการปฏิบัติงานกับสารเคมีอย่างปลอดภัย	-0.257	6.254*	0.061	0.061
2. ความคาดหวังประโยชน์จากการปฏิบัติงานกับสารเคมีอย่างปลอดภัย	0.138	3.169	0.120	0.058
3. ความรู้ด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมี	0.184	4.492*	0.160	0.041
4. การรับรู้ความเสี่ยงจากการปฏิบัติงานกับสารเคมี	0.124	2.877*	0.179	0.019
5. การรับสารด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมีจากสื่อเฉพาะกิจ	0.111	2.694*	0.189	0.010
6. การรับรู้ความรุนแรงของอันตรายจากการปฏิบัติงานกับสารเคมี	0.110	2.516*	0.200	0.010
7. การศึกษา	-0.087	-2.159*	0.207	0.007

F = 18.515*

หมายเหตุ: * หมายถึงมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

7 ตัว โดยร่วมกันอธิบายการแปรผันของพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมีได้ร้อยละ 20.7 ทั้งนี้ตัวแปรที่อธิบายการแปรผันของพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมีได้ดีที่สุด คือ ตัวแปรความคาดหวังอุปสรรคของการปฏิบัติงานกับสารเคมีอย่างปลอดภัย ซึ่งอธิบายได้ถึงร้อยละ 6.1 รองลงมาคือ ตัวแปรความคาดหวังประโยชน์จากการปฏิบัติงานกับสารเคมีอย่างปลอดภัย ความรู้ด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมี และการรับรู้ความเสี่ยงจากการปฏิบัติงานกับสารเคมี ที่สามารถอธิบายการแปรผันของพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมีเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.8 ร้อยละ 4.1 และร้อยละ 1.9 ตามลำดับ ส่วนตัวแปรการรับสารด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมีจากสื่อเฉพาะกิจ และการรับรู้ความรุนแรงของอันตรายจากการปฏิบัติงานกับสารเคมี สามารถอธิบายการแปรผันของพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมีได้เพิ่มขึ้นอีกเท่ากันคือร้อยละ 1.0 ในขณะที่ตัวแปรการศึกษาสามารถอธิบายการแปรผันของพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมีเพิ่มขึ้นอีกเล็กน้อยคือ เพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 0.7

อย่างไรก็ดี ตัวแปรความคาดหวังอุปสรรคของการปฏิบัติงานกับสารเคมีอย่างปลอดภัย และตัวแปรการศึกษามีอิทธิพลทางลบต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมี ในขณะที่ตัวแปรอื่นมีอิทธิพลทางบวกต่อพฤติกรรมดังกล่าว

อภิปรายผลการวิจัย

ข้อค้นพบจากการศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมี พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมค่อนข้างเหมาะสม ซึ่งส่วนหนึ่งอาจเกิดจากความตระหนักในความปลอดภัยของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานเอง และอีกส่วนหนึ่งน่าจะเกิดจากการดำเนินงานของโรงงานที่ค่อนข้างให้ความสำคัญกับการจัดการด้านความปลอดภัยโดยตรง แต่ก็ยังมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมบางประการที่ควรได้รับการแก้ไข เป็นต้นว่า ไม่ใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่โรงงานจัดให้ หลีกเสี่ยงที่จะปฏิบัติตามกฎความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมี ต้มเครื่องต้มขณะปฏิบัติงาน นำถุงมือประเภทอื่นมาใช้แทนถุงมือกันสารเคมี ไม่ล้างมือก่อนรับประทานอาหาร และรับประทานอาหารขณะปฏิบัติงาน ซึ่งทางโรงงานหรือภาคอุตสาหกรรมระดับจังหวัดก็ยังคงต้องรณรงค์ด้านความปลอดภัยเหล่านี้ในการปฏิบัติงานรูปแบบต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเป็นแนวทางขยายผลไปสู่อุตสาหกรรมประเภทอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมสุขภาพ และคุณภาพชีวิตให้กับแรงงานในช่วงรับการปันผลทางประชากรอีกต่อไป

สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมีภายใต้กรอบแนวคิดของการวิจัย พบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมี มีดังต่อไปนี้

ปัจจัยส่วนบุคคล ผลการวิจัยระบุว่าการศึกษาที่มีอิทธิพลทางลบต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมี ซึ่งขัดแย้งกับผลการศึกษาของสมชาย ระมาศ (23) วไลพร ภิญโญ (20) พรทิพย์ แก้วจันทร์ (15) และเฉลียว โกงเกษร (9) ที่ต่างค้นพบว่าผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่ามีพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานดีกว่าผู้ที่มีการศึกษาน้อยกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้มีการศึกษาสูงไม่จำเป็นว่าจะต้องมีความรู้เฉพาะด้าน เช่น ความรู้เรื่องความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมีเป็นอย่างดี หรือแม้ว่าระดับการศึกษาจะแสดง

ถึงพื้นฐานทางความรู้ความเข้าใจในแต่ละด้านของบุคคลในระดับหนึ่ง แต่หากขาดการวิเคราะห์อย่างลึกซึ้ง หรือไม่สามารถนำระบบความคิดและหลักการต่าง ๆ จากระบบการศึกษามาประยุกต์ใช้ภายหลังจากสำเร็จการศึกษาแล้ว ก็อาจส่งผลให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมได้ นอกจากนั้น ผู้ที่มีการศึกษาสูงอาจคิดว่าตนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยดีอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องใส่ใจกับกิจกรรมการส่งเสริมความปลอดภัยของโรงงาน ในขณะที่พนักงานที่มีการศึกษาน้อยมักจะตระหนักว่าตนไม่มีความรู้และเมื่อได้รับการส่งเสริมด้านความปลอดภัยทั้งในด้านการฝึกอบรมหรือคำแนะนำในการปฏิบัติงาน จะมีความตั้งใจและสนใจเป็นพิเศษ เนื่องจากเป็นสิ่งที่ไม่เคยรับรู้มาก่อน ขณะเดียวกันความรู้ด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมีก็เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดการปฏิบัติอย่างเหมาะสม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความรู้เป็นความเข้าใจที่ถูกต้อง และเมื่อมีความเข้าใจที่ถูกต้องไม่ว่าจะเกี่ยวกับสารเคมีในกระบวนการผลิต หรือวิธีปฏิบัติตน ย่อมเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการปฏิบัติที่ถูกต้องและเหมาะสม

ปัจจัยด้านการรับรู้ ผลการวิจัยพบว่าการรับรู้ความเสี่ยงและการรับรู้ความรุนแรงของอันตรายจากการปฏิบัติงานกับสารเคมี มีอิทธิพลทางบวกต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมี ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของกวิณชิตา อภิธนาตล (3) คมสันต์สินธวัชวงศ์ (7) พรเกียรติ เนติขจร (14) และณัฐพลพัฒน์ชัยกุล (11) ที่พบว่าผู้ที่รับรู้ความเสี่ยงจากการปฏิบัติงานมากกว่ามีพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานดีกว่าผู้ที่รับรู้ความเสี่ยงจากการปฏิบัติงานน้อยกว่า หรือข้อค้นพบจากผลงานของ นัยนา เมธา (12) นิตานาถ โชคเกิด (13) และจารุมาศ ใจก้าวหน้า (8) ที่พบว่าผู้ที่รับรู้ความรุนแรงของโรคมามากกว่ามีพฤติกรรมในการดูแลสุขภาพดีกว่าผู้ที่รับรู้ความรุนแรงของโรคน้อยกว่า ซึ่งการที่ปัจจัยด้านการรับรู้ต่างมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม

ความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมีนั้น อาจเป็น เพราะเมื่อบุคคลรับรู้ความเสี่ยงหรืออันตรายจากการปฏิบัติงาน ก็อาจคาดการณ์ได้ว่าอันตรายนั้นสามารถเกิด แก่ตนเองได้ จึงเตือนตนเองไม่ให้มีพฤติกรรมดังกล่าวและ ปฏิบัติงานด้วยความใส่ใจมากขึ้น จนเกิดเป็นพฤติกรรม ความปลอดภัยในการปฏิบัติงานที่เหมาะสมยิ่งขึ้น ในขณะที่ การรับรู้ในสภาพการปฏิบัติงานมีอันตรายแอบแฝงอยู่ และอันตรายเหล่านั้นอาจส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงก็อาจ พยายามปฏิบัติตนให้อยู่ในข้อกำหนดของความปลอดภัย ให้ได้มากที่สุด ส่งผลให้เกิดเป็นพฤติกรรมความปลอดภัย ที่เหมาะสมได้

ปัจจัยด้านความคาดหวัง ผลการศึกษาพบว่า ความคาดหวังประโยชน์ และความคาดหวังอุปสรรค ของการปฏิบัติงานกับสารเคมีอย่างปลอดภัย มีอิทธิพล ต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมี ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของกวิณซ์ตา อภิธนาคล (3) เพ็ญจรี แก้วนิล (17) เฉลียว โก่งเกษร (9) และณัฐพล พัฒนชัยกุล (11) ที่พบว่าผู้ที่คาดหวังประโยชน์จากการ ปฏิบัติงานอย่างปลอดภัยมากกว่ามีพฤติกรรมความ ปลอดภัยในการปฏิบัติงานดีกว่าผู้ที่คาดหวังประโยชน์ จากการปฏิบัติงานน้อยกว่า หรือผลงานของสุภาพร รังสี สุวรรณ (24) ชนิตา สุรจิตต์ (10) กฤตธีรา เครื่องนันทา (2) และศศิธร ดวงมัน (22) ที่พบว่าเมื่อรับรู้ว่ามี อุปสรรคในการปฏิบัติมากจะส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างมี พฤติกรรมดูแลสุขภาพในภาพรวมน้อยลง ทั้งนี้ อธิบายได้ว่า บุคคลจะยอมรับและปฏิบัติในสิ่งใดนั้น ย่อมเป็นไปในทางที่ก่อให้เกิดผลลัพธ์ด้านบวกแก่ตน หรือเป็นการกระทำที่ไม่มีอุปสรรคหรือไม่ก่อให้เกิด ความยากลำบากมากนัก โดยประโยชน์ที่คาดว่าจะได้ รับถือเป็นสิ่งจูงใจและอุปสรรคที่คาดหวังถือเป็นสิ่งขัด ขวางการมีพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน อย่างเหมาะสม กล่าวคือ หากผู้ปฏิบัติงานมีความคาด หวังประโยชน์จากการปฏิบัติงานกับสารเคมีอย่าง

ปลอดภัยมากเท่าใดหรือคาดว่าจะเผชิญกับอุปสรรคน้อย เท่าใด ก็จะมีพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน กับสารเคมีมากขึ้น

ปัจจัยสิ่งแวดล้อมให้ปฏิบัติ ผลการศึกษาพบว่า การ รับสารด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมี จากสื่อเฉพาะกิจมีอิทธิพลทางบวกต่อพฤติกรรมความ ปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมี สอดคล้องกับผล งานของคณิงนิจ นิษานนท์ (6) เลิศหญิง หิรัญโร (19) พรพิมล รัตนพงศ์ (16) และมัลลิกา รัตนสุนทร (18) ที่ผล การศึกษาเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ผู้ที่รับสาร จากสื่อเฉพาะกิจมากกว่ามีพฤติกรรมความปลอดภัยใน การปฏิบัติงานและพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพดีกว่าผู้ ที่รับสารจากสื่อเฉพาะกิจน้อยกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสื่อ เฉพาะกิจที่สร้างขึ้นมักตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย และใช้รณรงค์กับกลุ่มเป้าหมายโดยตรง จึงเป็นส่วน หนึ่งที่ส่งผลให้ผู้รับสารมีความรู้ความตระหนักและชักจูง ให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเสี่ยงต่ออันตรายจนเกิดเป็น พฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมได้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรม ความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมี และปัจจัยที่ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน กับสารเคมีของพนักงานในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วน ยานยนต์ จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน กับสารเคมีค่อนข้างเหมาะสม สำหรับการวิเคราะห์การ ถดถอยแบบพหุขั้นตอน พบว่าตัวแปรอิสระที่สามารถ อธิบายการแปรผันของพฤติกรรมความปลอดภัยในการ ปฏิบัติงานกับสารเคมีได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มี 7 ตัว โดยร่วมกันอธิบายการแปรผันของ พฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมี ได้ร้อยละ 20.7 ทั้งนี้ตัวแปรที่อธิบายการแปรผันของ

พฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมีได้ดีที่สุด คือ ตัวแปรความคาดหวังอุปสรรคของการปฏิบัติงานกับสารเคมีอย่างปลอดภัย รองลงมาคือตัวแปรความคาดหวังประโยชน์จากการปฏิบัติงานกับสารเคมีอย่างปลอดภัย ความรู้ด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมี การรับรู้ความเสี่ยงจากการปฏิบัติงานกับสารเคมี การรับสารด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมีจากสื่อเฉพาะกิจ การรับรู้ความรุนแรงของอันตรายจากการปฏิบัติงานกับสารเคมี และการศึกษาตามลำดับ โดยตัวแปรทุกตัวมีอิทธิพลทางบวกต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมี ยกเว้นตัวแปรความคาดหวังอุปสรรคของการปฏิบัติงานกับสารเคมีอย่างปลอดภัย และตัวแปรการศึกษาที่มีอิทธิพลทางลบต่อพฤติกรรมดังกล่าว

ข้อค้นพบจากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมีดังกล่าวข้างต้น แสดงนัยว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานกับสารเคมีเป็นตัวแปรที่สอดคล้องกับแบบจำลองความเชื่อด้านสุขภาพของ Rosenstock ที่มุ่งอธิบายและทำนายพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพว่า หากบุคคลมีความเชื่อต่อเรื่องใดๆ แล้วความเชื่อนั้นจะเป็นตัวกำหนดให้เกิดการปฏิบัติตามความคิดเห็นและความเข้าใจนั้น

ข้อเสนอแนะ ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้ เน้นสำหรับผู้ดูแลงานด้านความปลอดภัยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนางานด้านการส่งเสริมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานให้กับแรงงาน ดังนี้

1) ควรเพิ่มมาตรการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุจากการปฏิบัติงาน และจงใจให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

2) ควรให้ความสำคัญกับการให้ความรู้และข้อมูลข่าวสารแก่พนักงาน ซึ่งอาจกระทำได้โดยการจัดอบรม

หรือจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น จัดให้พนักงานแข่งขันกันส่งข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน โดยมีรางวัลให้แก่ผู้ชนะหรือผู้ที่มีข้อเสนอแนะที่ดี และให้ความใส่ใจกับพนักงานทุกระดับ เพื่อสร้างเสริมวินัยในการปฏิบัติงานตามกฎระเบียบ และปลูกจิตสำนึกในเรื่องความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน

3) ศึกษาประเด็นด้านความปลอดภัยให้ครอบคลุมพนักงานระดับอื่น และความปลอดภัยในสภาพแวดล้อม การปฏิบัติงานแบบอื่น อีกทั้งอาจใช้วิธีอื่น ๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก หรือการสังเกตการณ์ เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์และลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น หรืออาจใช้เทคนิคการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) เพื่อชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ในลักษณะเชื่อมโยงทั้งทางตรงและทางอ้อมระหว่างตัวแปรในกรอบแนวคิดของการศึกษา เพื่อให้ผลการศึกษามีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วิไล วงศ์สืบชาติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำแนะนำตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัฒน์วดี ชูโต ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อัจฉรา เอ็นซ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนามัย เทศกะทีก กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ให้คำแนะนำและชี้ข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงแก้ไขจนวิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอกราบขอบพระคุณวิทยาลัยประชากรศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมูลนิธิศาสตราจารย์ ดร.วิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ ที่ได้มอบทุนสำหรับการทำวิทยานิพนธ์และมอบทุนการศึกษาแก่ผู้วิจัยในระหว่างที่ศึกษามาโดยตลอด

เอกสารอ้างอิง

1. กรมโรงงานอุตสาหกรรม, กระทรวงอุตสาหกรรม. สารคดีชุดรักษ์สิ่งแวดล้อม พร้อมความปลอดภัยของกรมโรงงานอุตสาหกรรม ตอนที่ 180 เกณฑ์การแบ่งขนาดโรงงานอุตสาหกรรม. กรุงเทพมหานคร: กรมโรงงานอุตสาหกรรม; 2540.
2. กฤตธีรา เครื่องนันทา. ความเชื่อด้านสุขภาพและพฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากฝุ่นผ้าของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรมตัดเย็บเสื้อผ้า. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาล อาชีวอนามัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย เชียงใหม่; 2548.
3. กวิณชดา อภิธนาคล. พฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการทำงานของคณงานโรงงานทำเฟอร์นิเจอร์พื้นที่เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาสุขศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์; 2546.
4. กองทุนเงินทดแทน, สำนักงาน, กระทรวงแรงงาน. สถิติงานประกันสังคม 2543. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานประกันสังคม; 2544.
5. กองทุนเงินทดแทน, สำนักงาน, กระทรวงแรงงาน. สถิติงานประกันสังคม 2549. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานประกันสังคม; 2550.
6. คณิงนิจ นิชานนท์. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการป้องกันอันตรายจากฝุ่นผ้าของคณงานโรงงานทอผ้าในเขตจังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาสุขศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์; 2544.
7. คมสันต์ สินธวัชวงศ์. การรับรู้ความเสี่ยงและพฤติกรรมด้านความปลอดภัยของผู้ควบคุมงานด้านสายอากาศในการไฟฟ้านครหลวง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิศวกรรมความปลอดภัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์; 2546.
8. จารุมาศ ใจก้าวหน้า. พฤติกรรมการดูแลสุขภาพของพนักงานโรงงานยาสูบ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์; 2546.
9. เฉลียว โก่งเกษร. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานสำนักงานกลางการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการจัดการทั่วไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร; 2547.
10. ชนิตา สุจริตต์. ความเชื่อด้านสุขภาพ และพฤติกรรม การป้องกันโรคกระดูกพรุนในพยาบาลสตรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลสตรี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่; 2543.
11. ณัฐพล พัฒนชัยกุล. การศึกษาพฤติกรรม การป้องกันอุบัติเหตุจากการขับขี่รถจักรยานยนต์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย; 2548.
12. นัยนา เมธา. ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อด้านสุขภาพกับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้ป่วยความดันโลหิตสูง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาโภชนศาสตร์ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่; 2544.
13. นิตานถ ไชคเกิด. ความเชื่อด้านสุขภาพและการปฏิบัติเพื่อเลิกดื่มสุราของผู้ที่ติดสุราในโรงพยาบาลลำพูน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่; 2545.
14. พรเกียรติ เนติขจร. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัย: กรณีศึกษาพนักงานโรงงานประกอบรถยนต์ในจังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง; 2546.
15. พรทิพย์ แก้วจันทร์. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยจากการฝึกวิชาชีพช่างไม้ของผู้ต้องขังใน

- เรือนจำกลางคลองเปรม. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาสุขศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์; 2546.
16. พรพิมล รัตนพงศ์. การเปิดรับข่าวสาร ความรู้
ทัศนคติ และพฤติกรรมการป้องกันและต่อต้านยา
เสพติดของประชาชน ในเขตบางบัวทอง จังหวัด
นนทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขา
นิเทศศาสตร์พัฒนาการ บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2546.
 17. เพ็ญจรี แก้วนิล. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้
ความเข้าใจและความรู้สึกนึกคิดที่เฉพาะเจาะจง
เกี่ยวกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้ดูแล กับ
พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพเด็กที่คลอดจากมารดาที่
ติดเชื้อเอชไอวี ในขวบปีแรก. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลเด็ก บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2546.
 18. มัลลิกา รัตนสุนทร. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมความ
ปลอดภัยและอาชีวอนามัยในการทำงานของ
พนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง; 2546.
 19. เลิศหญิง หิรัญโร. รูปแบบการดำเนินชีวิต พฤติกรรม
การเปิดรับสื่อ และพฤติกรรมการบริโภคสินค้าและ
บริการของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต สาขาการโฆษณา บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2545.
 20. วไลพร ภิญโญ. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม
ความปลอดภัย: กรณีศึกษาพนักงานโรงงานผลิต
อุปกรณ์ไฟฟ้าแห่งหนึ่ง ในจังหวัดสมุทรปราการ.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยา
อุตสาหกรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์; 2544.
 21. วีรมลล์ ละอองศิริวงศ์. ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้สภาพ
การทำงานที่เป็นอันตรายและพฤติกรรมการทำงาน
อย่างปลอดภัยของพนักงานปฏิบัติการในโรงงาน
อุตสาหกรรมผลิตแผ่นเหล็ก. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรม บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์; 2541.
 22. ศศิธร ดวงมัน. ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อ
ด้านสุขภาพกับพฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยภายหลัง
การผ่าตัดเปลี่ยนลิ้นหัวใจ. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาสารณสุขศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2548.
 23. สมชาย ระมาศ. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการ
ปฏิบัติงานอย่างปลอดภัยของพนักงานในโรงงาน
แยกก๊าซธรรมชาติระยอง. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล; 2542.
 24. สุภาพร รังสีสุวรรณ. ความรู้ความเชื่อด้านสุขภาพ
ปัจจัยกระตุ้นการกระทำและปัจจัยทางวัฒนธรรมกับ
การตรวจหามะเร็งปากมดลูก ของผู้หญิงที่อาศัยใน
ชนบท ตำบลนาโสี อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาการพยาบาล
ชุมชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น;
2539.
 25. International Labour Organization. World Day
for Safety and Health at Work 2005: A Back-
ground Paper. Geneva: International Labour
Office; 2005.
 26. Rosenstock IM. Historical Origin of the Health
Belief Model in Health Education. Monograph
Winter 1974; 328-86.
 27. Yamane T. Statistics: An Introductory Analysis.
3 rd ed. New York: Harper&Row; 1973.